

Széplaki Erzsébet

Gyakorláshoz

Ami a 7. évfolyamos
Nyelvtan és helyesírás munkatankönyvből kimaradt

Megoldások

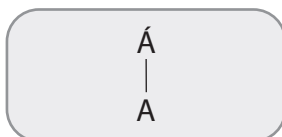

Anyanyelvismeret

1. a A tanítás után Máté jó hírrel hívta fel a barátját telefonon. Csanád is jókedvű lett.
- b Máté hívta fel, a barátját hívta fel, telefonon hívta fel, tanítás után hívta fel, hírrel hívta fel, jó hírrel; Csanád jókedvű lett

c Páros megoldás. Saját ötlet alapján közös megbeszélést követően.

2. A lányok beszélgetnek.
Mindannyian jókedvűek.
Éva is vidám lett.

3. 1. Vettem könyvet, újságot és fagyit.
2. Bence szeret rockszámot gitározni.

4. Ti labdázatok az udvaron tegnap délután?
A lányok szívesen kosaraznának a másik iskola csapatával.
A fa árnyéka enyhet adhat a nagy melegben.

a kosaraznának = szt + kh + k + j + r
adhat = szt + k

b feltételes mód, jelen idő, T/3.
kijelentő mód, jelen idő, E/3.

5. Imádom az izgalmas filmeket! főnév
Tisztelnünk kell egymást. kölcsönös névmás
Valamit szeretnék elmondani neked. határozatlan névmás, főnévi igenév
A piros gyöngy mellé raktam fehéret is. melléknév
Mit tegyek? kérdő névmás

Megjegyzés: Ez a feladat a tárgy témaköréhez illeszkedik, ezért csak az állítmány, az alany és a tárgy mondatrészt kell a tanulóknak jelölniük a mondatokban

6. a vasárnapot, Pécsett, mindenütt, Misinatetőt, ott, ebédelt, rántott, húst, evett, sült,
kacsacombot, falatozott, párolt, aprópecsenyét, együtt, sétát, között

b Múlt idejű ige: ebédelt, evett, falatozott

Befejezett melléknévi igenév: rántott, sült, párolt

Ragos névszó (helyet jelöl): Pécsett

Határozószó: mindenütt, ott, együtt

Névutó: között

c általános ragozású: jártunk, ebédelt, evett, falatozott, kértem, örültünk, lehetünk, tettünk

határozott ragozású: töltötte, meglátogattuk

Megjegyzés: Beszélj meg a tanulókkal, hogy az eszik, falatozik ige ikes ragozású, valamint azt is, hogy múlt időben nem mindig könnyű eldönteni a ragozást, pl.: kértem. Ilyenkor érdemes jelen időbe át-
alakítani a mondatot: én brassói aprópecsenyét kérek. Máskor az igei személyrag segít: jár-
tunk, tettünk.

7. helyhatározóval

Bence telefonál a szobájában

időhatározóval

Bence délután telefonál a szobájában.

társhatározóval

Bence délután a barátjával telefonál a szobájában.

módhatározóval

Bence délután a titokban (fekve) telefonál barátjával a szobájában.

8. Például:

vassal – vasal Vassal van tele a pince. Anya inget vasal.

szeggel – szegel Apa a szájában szeggel szegel.

eggyel – egyel Eggyel kevesebben vagyunk. Nagyi répát egyel a kertben.

9. a és b

Uráért a kutyát is megbecsüld!

ragos főnév

Fejétől búzlik a hal.

ragos főnév

Nem láttam miatta a filmet.

ragos névutó

Mari gyávaságból hallgatott.

ragos főnév

Kiszaladtunk a kiabálásra a teremből.

ragos főnév

10. Géza elment délután kenyérért.

Piri a rövidlátása miatt szemüveget visel a moziban.

11. Egészítsd ki a következő határozószókat!

rö g tön, mind j árt, azo nn al, tava ly, tegnapelő tt, ugyana kk or

a Várható mondatok:

Rögtön megyek hozzád. Mindjárt befejezem a feladatot. Azonnal válaszolok a leveledre. Tavaly voltam a Balatonon. Tegnapelőtt felhívott egy régi barátom. Ugyanakkor ébredtem fel én is.

b Várható szöveg:

– Rögtön elsüllyed a csónak, mindjárt beleesünk a vízbe! Azonnal tenni kell valamit!

– Tavaly is előfordult már hasonló, de végül sikerült megúsznunk. Tegnapelőtt direkt átnéztem minden részét, de semmi baja nem volt. Nyugodj meg!

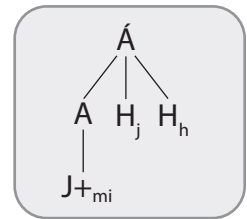
– Úgy dobál bennünket a víz, ugyanakkor csodálatos a hatalmas hullámok látványa.

Helyesírás, nyelvhelyesség

1. a, b és c

Csaba így dicsekedett a szomszéd fiúnak:

- Tegnap én voltam a legügyesebb gördeszkázó a téren.
- Ezt bárki mondhassa, hiszen én nem voltam ott.
- Nem mondanám, ha nem így lenne.
- Ki tudhassa?

A hiba megnevezése: kijelentő mód helyett feltételes mód használata

Javítás: Ezt bárki mondhatja, hiszen én nem voltam ott. Ki tudhatja?

d és e

Tegnap én voltam a legügyesebb gördeszkázó a téren.
i mi h

2. Vigyázz, a kutya harap!

Ne etessék az állatokat!

Ne szemetelj(en)! vagy Kérem, ne szemetelj(en).

Kérjük, ne kopogjanak.

Megjegyzés: Bár az alárendelő összetett mondatok mondatvégi írásjelének használata 8. évfolyamos tananyag lesz, de a tanulók már most is megértik, hogyha az összetett mondat egyik tagmondatában a kér szó valamelyik toldalékos alakja szerepel, pont kell a mondat végére.

a Például: Ne szaladgálj a folyosón!

b Például:

1.

Minden járműnek
tilos behajtania.

2.

Tilos tüzet gyújtani.

3.

ha maros an (folyó) = nemsokára

A keresett földrajzi név

Maros

ba bakony ha (hegység) = a babaház egyik helyisége

Bakony

b eger jed (megyeszékhely) = mérges lesz

Eger

tisz tisza bó (folyó) = katonai ruha készítője

Tisza

fe győr (megyeszékhely) = börtönőr

Győr

ko vác s (város) = régi foglalkozás

Vác

eső kab át (hegy) = ruhadarab

Kab

4. Szentendre a Duna-kanyar talán egyik legszebb települése. A Duna-part egyik gyönyörű városa. Közelében a Visegrádi-hegység magasodik. Hajóval könnyen eljuthatsz Esztergomba is.

5. Milyen nyelven beszélnek az alább felsorolt népek?

a lengyelek: lengyelül   a németek: németül
 a magyarok: magyarul   az oroszok: oroszul
 a japánok: japánul   az osztrákok: németül
 a szerbek: szerbül   a csehek: csehül

Megjegyzés: Ausztria államnyelve a német, tehát az osztrákok németül beszélnek, bár elég sokféle dialektusban.

a Egyéni véleménynyilvánítás.

b Várható megállapítások:

A mindennapi életben a munkahelyen és külföldi utazások alkalmából gyakran szükségünk van más nyelvek ismeretére és használatára is. Ebben a felgyorsult világban a közlés, a társalgás és információcseré nélkül lemarad az, aki nem beszél legalább egy idegen nyelvet az anyanyelvén kívül.

Megjegyzés: „Ahány nyelvet beszélsz, annyi embert érsz” – mondta IV. Károly, az Osztrák Császárság utolsó császára, aki egyben az utolsó magyar király is volt. Az uralkodó magas szinten beszélt angolul, franciául, a magyarul és a csehül, de rendelkezett latin és görög nyelvismerettel is.

6. Az irodalomórákon megismerkedtünk Jókai Mór ral. Regényében találkoztunk Timár Mihá lyal, Brazovics Athanáz zal, Krisztyán Tódor ral, Kacsuka hadna ggyal.

a Az aranyember

b Tímeával, Athalieval, Noémivel, Terézával

7.

	1	2	X	Tipp
1.	reszeljük	reszelljük	reszejjük	1
2.	tejszínhabot	tejszínhabott	tejszínhabot	X
3.	döntsd	dönsd	döncsd	1
4.	látsd	lássd	lásd	X
5.	légy szives	légyszíves	légy szíves	X
6.	Takách-csal	Takáchcsal	Takáchhal	2
7.	kissebbít	kisebbit	kisebbít	X
8.	elfogyasztja	elfogyassza	elfogyaszja	1
9.	Fertő tavi	Fertő-tavi	fertő tavi	1
10.	hosszat	hosszatt	hoszat	1
11.	muszály	muszáj	musszáj	2
12.	Mariannal	Mariann-nal	Mariann-al	1
13.	irigy	irígy	írígy	1
+1.	tanúsít	tanúsít	tanúsít	2

8. Szótő	Mivel?	Mivé?	Szótő	Mivel?	Mivé
cm	<u>cm-rel</u>	<u>cm-ré</u>	20	<u>20-szal</u>	<u>20-szá</u>
Ft	<u>Ft-tal</u>	<u>Ft-tá</u>	1	<u>1-gyel</u>	<u>1-gyé</u>
3	<u>3-mal</u>	<u>3-má</u>	g	<u>g-mal</u>	<u>g-má</u>
A	<u>A-rel</u>	<u>A-rá</u>	10	<u>10-zel</u>	<u>10-zé</u>

9. köny-vért, ví-zért, fa-lig, há-zért, kin-csért, vá-ro-sig, be-csü-le-tért

10.

		S	A	J	Á	T													
	S	I	K	E	R	E	S												
			A	L	A	N	Y												
N	É	V	S	Z	Ó	I													
			B	Ő	V	Í	T	M	É	N	Y								
			O	K	O	S	Í	T											